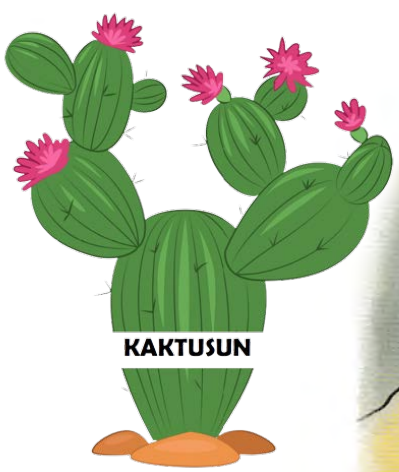
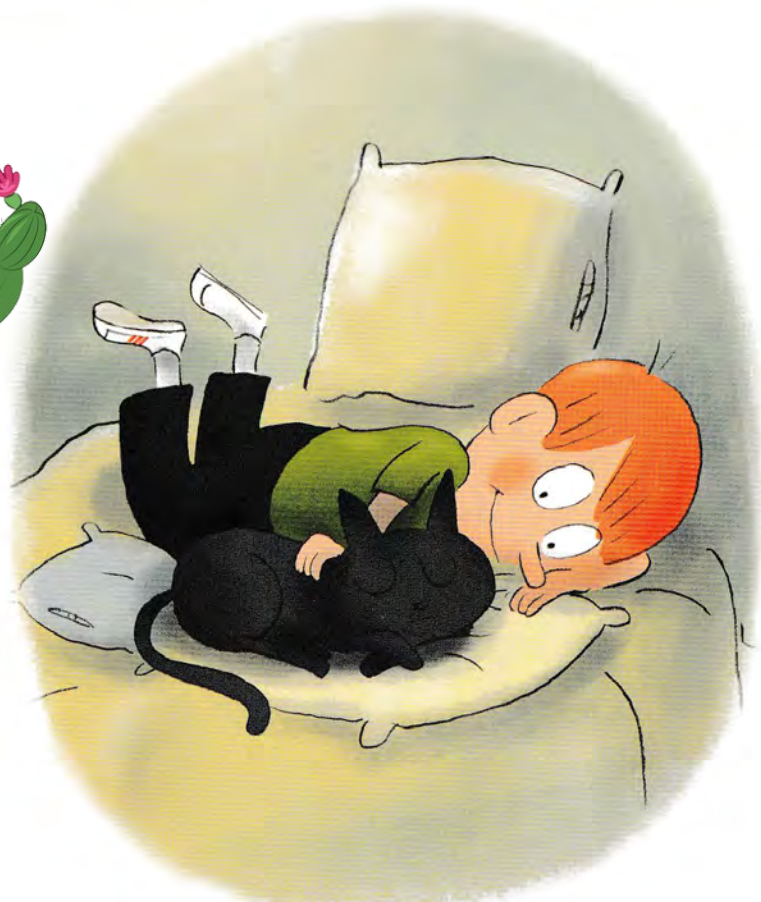
Pikolo ile Felsefe

Öğreniyorum

Bergamot Uyuyor mu?

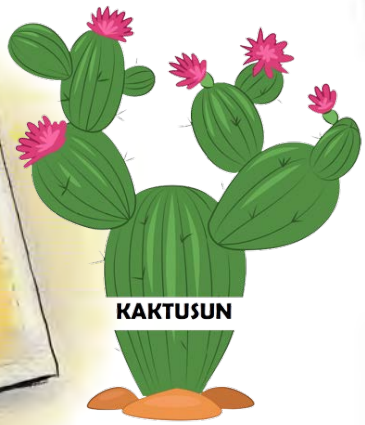
Michel Piquemal

Thomas Baas

ODTÜ YAYINCILIK

KÜÇÜKLER DE BÜYÜK DÜŞÜNCELER ÜRETEBİLİR!

Bergamot'un ölmüş olduğu düşüncesi Pikolo'yu çok korkutur. Bu, onun annesiyle konuşması için harika bir fırsat... Canlılar öldüklerinde nereye giderler? Ailelerimiz her zaman bizimle birlikte olacaklar mı? Artık bizimle beraber olamayacak kişileri anılarımızda nasıl koruruz?

Günlük yaşamımız küçük, gülümsetici öykülerle doludur. Bu öykülere doğru bir bakış bizi felsefi sorulara ve birbirinden şaşırtıcı yanıtlara götürebilir. Kitabın ikinci kısmındaki Pikolo'nun Felsefe Atölyesi'nde, felsefi düşünme eylemi çeşitli oyun ve etkinliklerle devam ettiriliyor.

6 yaş ve üzeri çocuklar için hazırlanmış *Pikolo ile Felsefe Öğreniyorum* serisi çocukların bir yandan küçük yaşta düşünme becerileri edinmelerini sağlarken bir yandan da Pikolo'nun sorularla ve çözümlerle dolu dünyasında okurları tatlı bir yolculuğa çıkarıyor.

ISBN 978-605-5164-44-7

₺10

Bergamot Uyuyor mu?

C'est quoi la mort?
© 2011 Albin Michel Jeunesse

Bergamot Uyuyor mu?

Yazan: Michel Piquemal
Thomas Baas

ISBN: 978-605-5164-44-7

© Tüm yayın hakları **ODTÜ** Geliştirme Vakfı **Yayıncılık ve İletişim A.Ş.**'nindir. Yayıncının izni olmaksızın, hiçbir biçimde ve hiçbir yolla, bu kitabın içeriğinin bir bölümü ya da tümü yeniden üretilemez ve dağıtılamaz.

Yayın Yönetmeni
İlhami BUĞDAYCI

Çevirmen
Selin ÇAKAR

Grafik Uygulama
Emrullah ÖZ

3. Basım Mayıs 2017
Özyurt Matbaacılık Ltd. Şti.
Zübeyde Hanım Mah. Süzgün Sok. No: 7 İskitler-ANKARA
Tel: (312) 384 15 36 Faks: (312) 384 35 17
Sertifika no: 13385

ODTÜ Geliştirme Vakfı **Yayıncılık ve İletişim A.Ş.**
Öveçler 1042. Cadde 57/1 Çankaya-ANKARA
Tel: (312) 480 15 97 - 480 15 98
Faks: (312) 480 15 99
Sertifika no: 15723
İnternet: www.odtuyayincilik.com.tr

Pikolo ile Felsefe

Öğreniyorum

Bergamot Uyuyor mu?

Michel Piquemal

Thomas Baas

ODTÜ YAYINCILIK

Pikolo okuldan eve geldiğinde kedisi Bergamot onu kapıda karşılar, mırıldanarak ona bir çeşit “merhaba” derdi. Sonra gerisin geriye koridora koşar, Pikolo içeriye yürürken o da Pikolo'nun ayaklarına sürtünürdü. Pikolo bundan çok mutlu olurdu.

O gün, Pikolo okuldan öğle yemeğini yemek için eve döndüğünde, Bergamot ortalıklarda görünmedi.

Pikolo çorbasını bitirdiğinde Bergamot'un "merhaba" demek için hâlâ gelmediğini fark etti ve ona seslenmeye başladı: "Bergamot! Bergamot! Neredesin?"

Bergamot cevap vermedi.
Bunun üzerine Pikolo, nerede olduğunu bulmak için evin içinde hızlı hızlı dolaşmaya başladı. Dolaba, sepete baktı. Yukarı çıktı, aşağıya indi. Her yeri aradı.

Sonunda buldu.
Bergamot yatağın üzerinde hareketsiz yatıyordu.
Pikolo seslendi ama Bergamot başını bile kaldırmadı.
Karnını okşadığında da kımıldamayınca Pikolo korktu.
Ağlamaya başladı.
Bağırarak odadan fırladı:
—Anne, Anne... Bergamot ölmüş!

Annesi hemen Bergamot'u kucağına aldı.
—Hayır, ölmedi. Sadece uyuyor!

—Ama neden bana cevap vermedi? Okşadığımda niye hareket etmedi?

—Sadece birazcık hasta, diye yanıtladı annesi. Bu sabah aşı oldu.

Yok bir şeyi! Geçer.

Pikolo, bunun üstüne, Bergamot'un yanına uzanıp onu okşamaya başladı.
Minik kedi yavaşça miyavladı.

İki saat sonra, Bergamot bir kraliçe edasıyla evin içinde uzun adımlarla koşturuyordu.

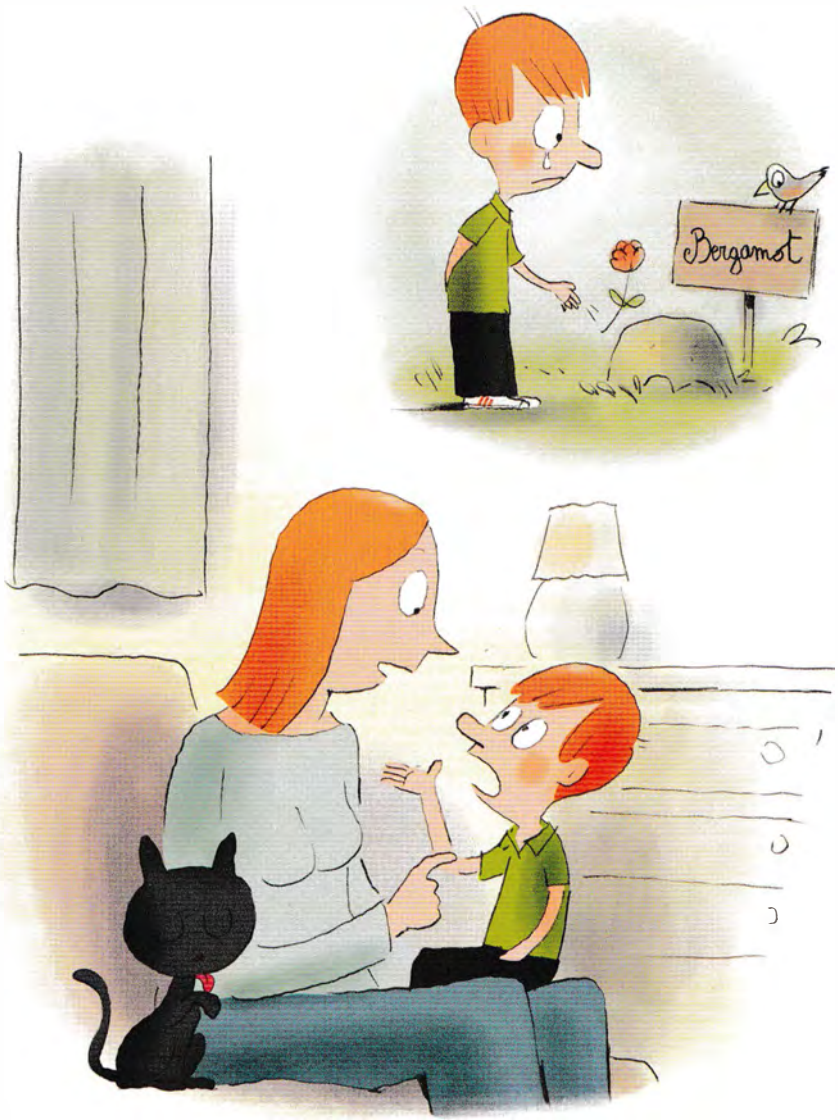
—Gördün mü, dedi annesi, ölmemiş!

Pikolo, minik kediyi kollarının arasına alıp havada uçurmak için yakaladı.
Havaya kaldırıp haykırdı:
—Bergamot yenilmez! Asla ölmez!
Annesi, “Buna gerçekten inanmıyorsun Pikolo, değil mi?” diye sordu ve açıklamaya çalıştı:

—Hiç kimse yenilmez ya da ölümsüz değildir. Bergamot küçük bir kedi ve kediler yirmi yıldan fazla yaşayamaz. Bu yüzden sen büyüyüp kocaman bir adam olduğunda Bergamot artık burada olmayacak.

—Peki, o öldüğünde ne olacak? diye aniden ciddiyetle sordu Pikolo.

Nereye gidecek?

—Hımm şey, diye geveledi annesi, onu karton bir kutunun içine koyacağız ve sonra bahçedeki toprağın içine yerleştireceğiz. Mezarının üzerine de bir taş koyacağız. Böylece önünden geçerken onu hep hatırlayacağız.

—Ben onu asla unutmayacağım, dedi Pikolo.

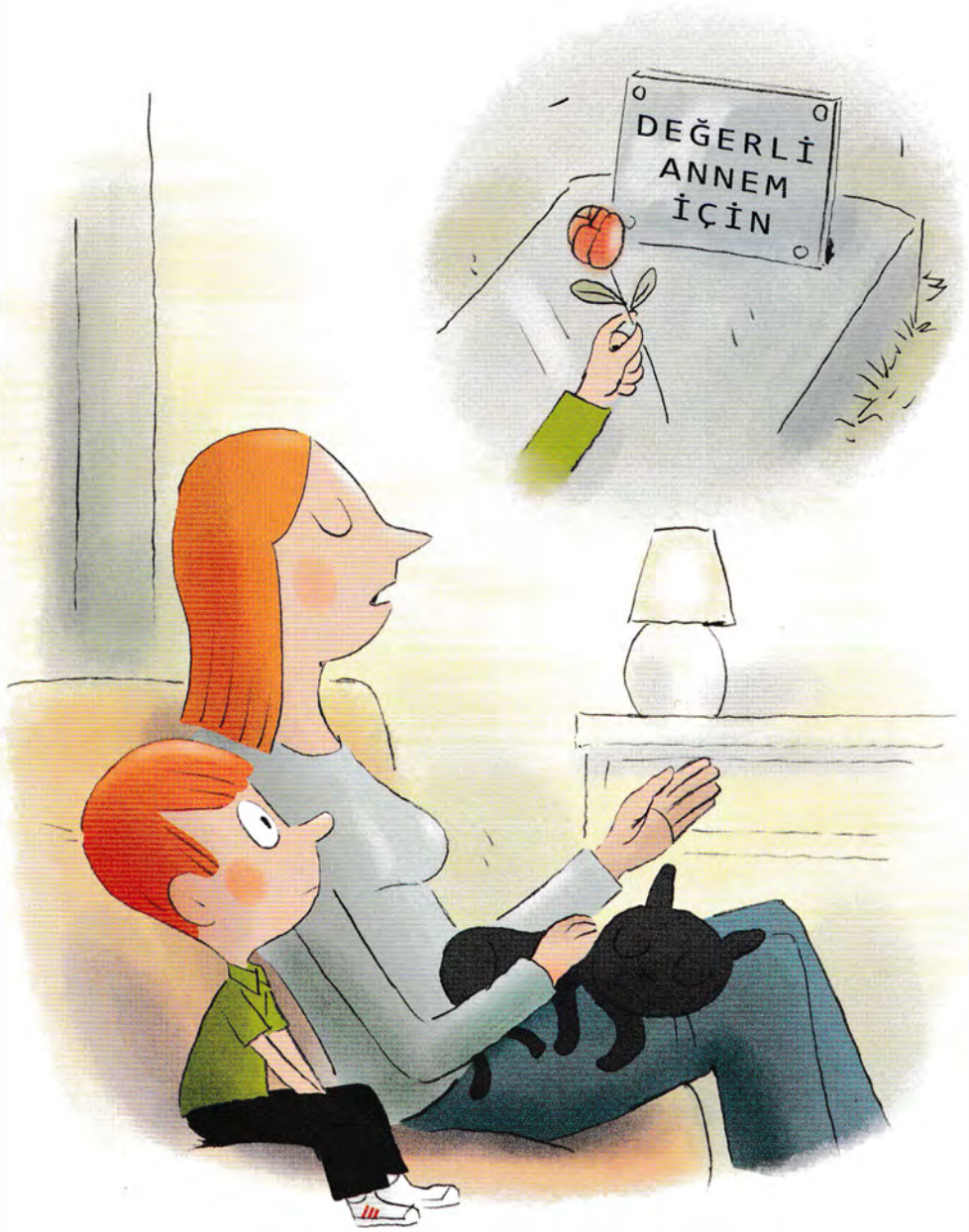

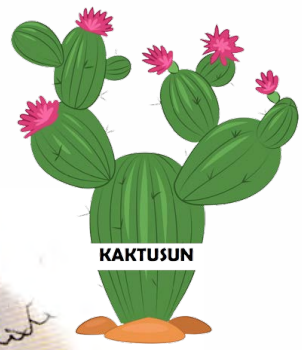
—Senin yaşındayken benim de bir köpeğim vardı.
Adı Pistaş'tı. Onu hiç unutmadım.
Pikolo'nun aklına bir fikir geldi:
—Bergamot'un fotoğrafını çek anne. İkimizin birlikte fotoğrafını çek... Böylece, sonsuza dek bir hatıramız olur.
Annesi fotoğrafı çekti. Pikolo buna çok sevindi.

Fakat aklına yine de endişeleneceği bir soru geldi:
—Ama sen anne... sen, sen daima yenilmez ve ölümsüz olacaksın değil mi?
—Ah ah! dedi annesi gülerek. Elbette! Benim küçük oğlum, küçük aşkım Pikolo için ben yenilmezim...

Çok uzun bir zaman sonra, sen artık bir çocuk değil de bıyıkları olan bir adam olduğunda, ben çok yaşlı ve yorgun olacağım. Yaşamım bitecek ve öleceğim.
Herkes ölür Pikolo. Bu böyle.
Bu hayatın kanunu. Hayatımız sonsuz değil ve bu yüzden onu mutluluk ve sevgiyle doldurmalıyız.

—Bu çok kötü anne! dedi Pikolo. Ben, büyüyüp güçlenmek, hayvanlara bakmak için veteriner, orman yangınları olduğu için de itfaiyeci olmak istiyorum...

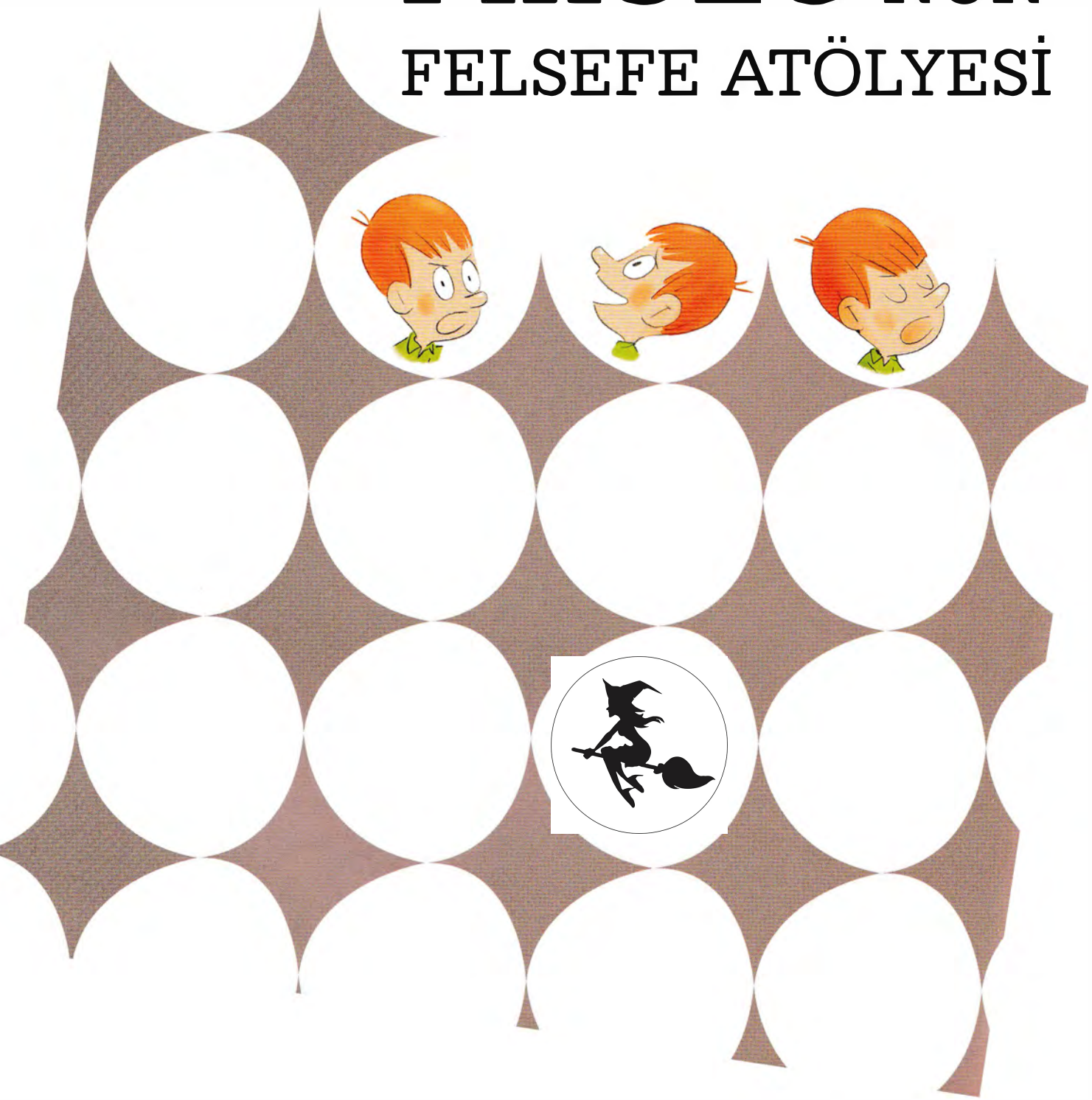

... ve sen yaşlandığında anne, ben sana bakarım.
—Oh! Teşekkür ederim Pikolo! dedi annesi. Benim küçük oğlumun böyle düşünmesi benim için çok güzel. O zamana kadar... Biraz flüt çalalım.

Bergamot mutluluktan mırıldıyordu. Hayat güzeldi ve Pikolo annesine arkadaşlarıyla dışarı çıkıp Zoro oynayacağını söyledi.

PİKOLO'NUN FELSEFE ATÖLYESİ

Düşünce Taneciği

EBEVEYNLER, ÖĞRETMENLER VE EĞİTİMCİLERE YÖNELİK

Bir çocuğa ölümden bahsetmek hassas ve zordur. İçimizden "Onun yaşının mevzuları olmayan bu üzücü şeylerle niçin başını ağrıtıyor" diyerek işin içinden sıyrılmak gelir. Ama ölümle ilgilenmeyi çok erkenden hisseden ve bizi bu konuda sorgulayan çocukların ta kendisidir. Çok genç yaşlardan itibaren varlığın büyük gizemini sezerler. Biz ölümü gizliyor, çocukların dünyasından uzak tutmaya çalışıyoruz... ve bu da sadece buradaki problemi gören çocukların merakını körüklemeye yarıyor. Özellikle gündelik hayat, ölümün elle tutulabilir gerçekliğinin örneklerini durmadan bize sunuyor: Televizyondaki bilgiler, yakın çevremizdeki cenazeler vs. Çocukların sorularına cevap vermek bu nedenle gerekli. Yetersiz sözcüklerimizle sunsak bile vereceğimiz cevaplar (çünkü ölüm biz yetişkinler için de en büyük gizemdir), küçük yalanlardan ya da kimi zaman çocuğumuza duyurmamaya çalışarak yaptığımız fısıldaşmalardan daha iyidir. Çünkü söylenmemiş sözler endişeyi ve suçluluğu körükleyecektir. Onların sıkıntılarını geçiştirmektense, biz ebeveynlerin sözleri yardımıyla kendilerini ifade etmelerini sağlamalıyız.

Meseleyi yumuşatıp ele almak için bir hayvanın ölümünden faydalanabiliriz. Ölüm, hayatın bir parçası. Aile içerisinde meydana geldiğinde, bu konu etrafında tartışılıp önceden hazırlanıldığı için, çocuklar ölüm kavramıyla daha iyi mücadele edebilir. Yaşı kaç olursa olsun, çocuklar da matem sürecine katılmaya, bu süreçte bulunmaya ihtiyaç duyar. Niçin ölen kişi için "Uzun bir yolculuğa çıktı" (ki bu geri döneceği fikrini düşündürebilir), "Sonsuz bir uykuya daldı" (bu durum da ne yazık ki bazen "uyku problemini" çağrıştırabilir) ya da (sanki ölmesinden sorumluymuşuz gibi) "onu kaybettik" denir?

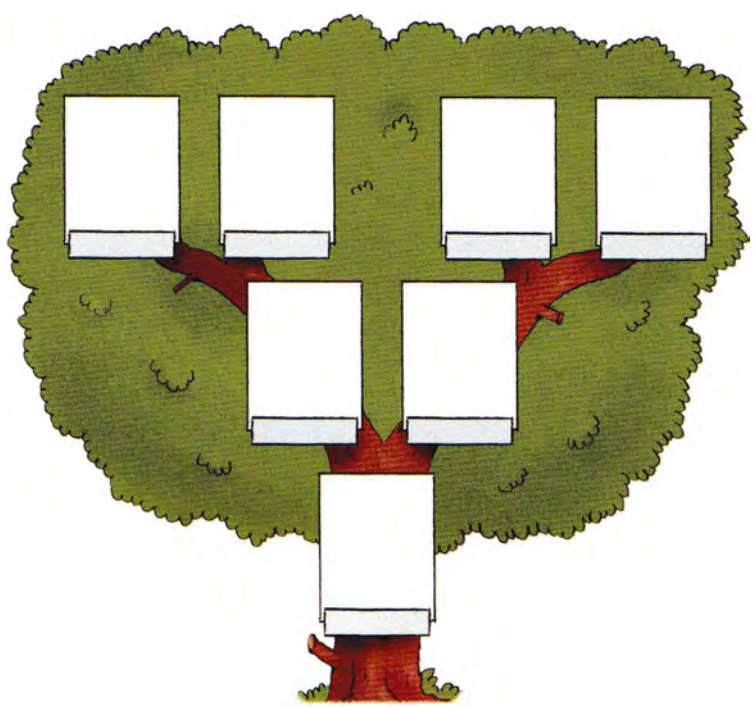
Bazı çocuk kitapları bu konuyu uygun ve doğru bir şekilde ele alıyor. Ölümle ilgili durumlar için Susan Varley'in bir masal aracılığıyla aktardığı, artık aramızda olmayan birine dair anılarımızın zenginleşen varlığını gösteren Elveda Blaireau (Gallimard Yayınları Gençlik Serisi) adlı kitabını okumanızı öneririm.

PİKOLO'NUN OYUNLARI

KENDİ SOY AĞACINIZI YAPIN

Büyük bir kâğıda bu ağaç resmini çizin ve her bir dala ailenizdeki kişilerin isimlerini yerleştirin. Buradaki ağaç büyük anne ve babanıza kadar devam ediyor… Ama onu sonsuza dek devam ettirebilirsiniz. Anne ve babanıza büyük, büyük nine ve dedelerinizin isimlerini sorun. Peki, büyük, büyük, büyük nine ve dedelerimizi niçin hatırlayamayız?

Yetişkinler için not:

Bu aktivitenin gerçekleştirilmesi, çocuklara, insan yaşamının bir zincir gibi ilerlediğini gösterme olanağını sağlar. İnsanlar ölür, ama yaşam ölmez, ebediyen devam eder.

Aynı zamanda çocuklarda anıların kalıcılığını sağlamak için vefat etmiş yakınlarının meslekleri, onlara dair anılar anlatılıp fotoğraflar gösterilebilir…

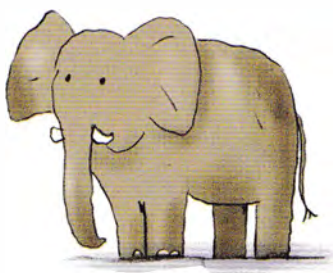
YAŞAM SÜRELERİNE GÖRE BU HAYVANLARI SINIFLANDIRIN

Cevabı bulabilmek için sayfa 30'daki tabloya göz atın.
(Bknz: Daha Fazla Öğrenelim)

Tavşan

Fil

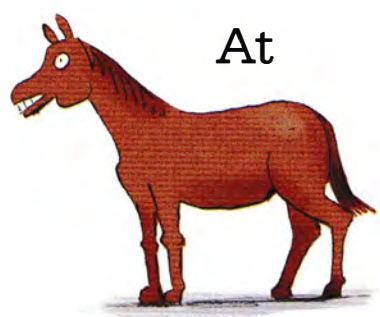

Tavuk

Örümcek

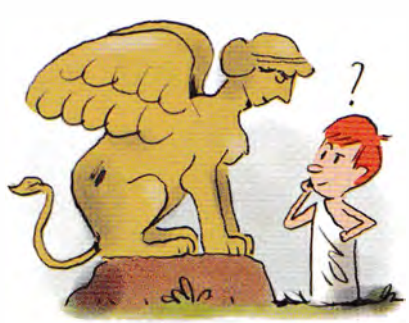

At

BİLMECE

Sabahları dört,
öğlen üzeri iki,
akşam da üç bacaklı
olan canlıyı biliyor
musun?

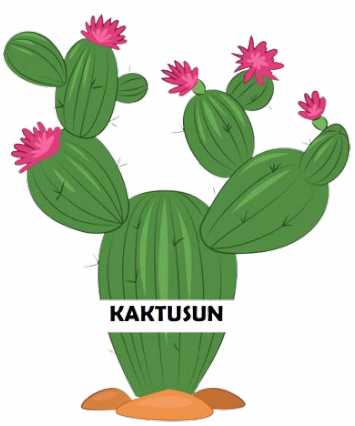

Cevap: Bebekken dört ayağının, büyüyünce iki ayağının üzerinde yürüyen ve yaşlanınca tek bacaklı bir bastona ihtiyaç duyan insandır. Bu, Oidipus'un heykelinde yer alan Yunan mitolojisinin ünlü bir bilmecesidir.

SORULARLA DÜŞÜNELİM

BİRAZ DA SİZ BİZE ANLATIN

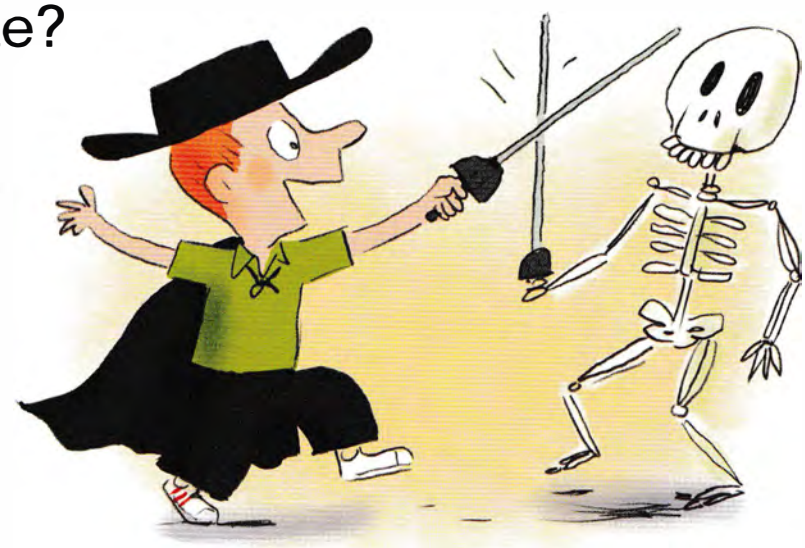
Pikolo, küçük kedisi Bergamot'un öldüğünü zannetmiş ve çok korkmuştu. Peki, ya sen? Daha önce hiç birinin öldüğünü zannettiğin oldu mu?
Kimdi?
Ne hissettin?

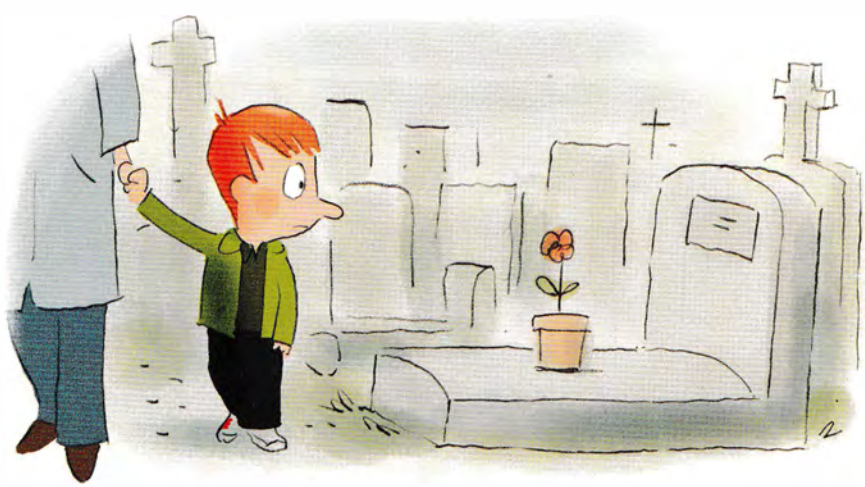

Herhangi bir yakınını kaybeden bir arkadaşın var mı?
(büyük anne, büyük baba, anne, baba, kardeş…)
Bu durumu seninle nasıl paylaştı?

Arkadaşlarınla, ölüme dair
nelerden bahsediyorsunuz?
Peki, ya ailenle?

Hiç mezarlığa gittin mi?
Ne hissettin?

Bu konuyu düşününce korkuyor musun? Seni ne korkutuyor?

DAHA FAZLA ÖĞRENELİM

HAYVANLARIN YAŞAM SÜRELERİNİ BİLİYOR MUSUN?

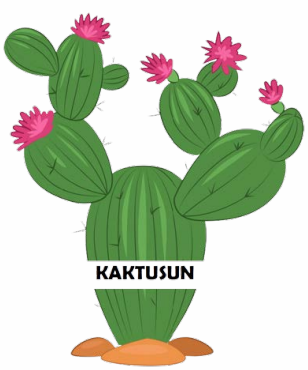

Bütün hayvanlar aynı uzunlukta yaşamaz.
Neredeyse 100 yıl yaşayabilen bir kara kaplumbağasıyla, yaşamı bir, iki günü geçmeyen kısa ömürlü bir böcek arasında yaşam süreleri açısından büyük farklılık vardır!

Aşağıda, tanıdığınız bazı hayvanların yaşam sürelerini bulacaksın. Ama bunlar ortalama, çünkü bu bir hayvandan aynı türdeki başka bir hayvana oldukça çeşitlilik gösterir. Örneğin, bazı hayvanlar doğada daha uzun süre kalır. Bazılarıysa, tam zıttıdır. Hatta kimi kuşlar, aynı kafesteki arkadaşlarından daha uzun süre yaşayabilir... Düşünsene, eğer bir kanaryan veya saka kuşun olsaydı...

Eşekarısı: 1 yıl
Tavuk: 2-4 yıl arası
Hamster: 3 yıl
İşçi karınca: 6 yıl
(ama kraliçe karınca 15 yıla kadar yaşayabilir)
At: 20-30 yıl arası
Aslan: 25 yıl
Suaygırı: 30 yıl
Papağan: Türüne göre 30-100 yıl arası
Tilki: 9 yıl
Kertenkele: 12 yıl
Kanarya: 15 yıl
Güvercin: 20 yıl
Su kaplumbağası: 20 yıl
Kaz: 25 yıl
Tavşan: 7 yıl
Domuz: 8 yıl
Hintdomuzu: 8 yıl
Fil: 70 yıl
Balina: 90 yıl

PEKİ EN SEVDİĞİN EVCİL HAYVAN?

Kediler ortalama 15 ile 20 yıl arasında yaşayabilirler. **Köpeklerse** 10 ile 20 yıl arasında.
20 yaşına geldiklerinde onları artık çok yaşlı olarak değerlendirebiliriz. Bu nedenle çoğu zaman, onları insanlarla kıyaslamak için her bir yaşını 7 ile çarpmak gerektiği söylenir.

Rekorlar:
Dünyanın en yaşlı kedisi bir siyam, Fransa'da yaşıyor ve 34 yaşında. Daha önce 24 yaşına kadar yaşamış bir köpek olsa da, şu an dünyanın en yaşlı köpeği Chanel tam 21 yaşında. Belki de senin kendi köpeğin de dünya rekorlarını aşacak kadar yaşayabilir? Nitekim evcil hayvanların gittikçe daha uzun süre yaşadığı gerçekliğiyle karşılaşıyoruz (bu, hiç şüphesiz her geçen gün onlara daha özenli baktığımızdan!).

Peki ya insanlar?
Türkiye'de ortalama yaşam süresi erkeklerde 67, kadınlardaysa 71. Elbette bundan daha uzun süre yaşayan insanlar da var. Dünyanın en uzun ömürlü insanı rekorunu 157 yıllık yaşamıyla Zaro Ağa (1777-1934) elinde tutuyor.

